

a stuttgarti Magyar Kulturális Intézetet

Beszélgetés dr. Ódor Lászlóval

A Magyar Kulturális Intézet a festői Stuttgart – a 10,7 millió lakosú Baden-Württemberg tartomány fővárosa – egyik legelőkelőbb negyedében, az öt belvárosi kerület egyikében helyezkedik el. A német-magyar kormánymegállapodás értelmében 1990-ben nyitotta meg kapuit a magyar kultúra iránt érdeklődők előtt. A Haussmannstrasse 22. sz. alatt álló épület azóta is tökéletes helyszínül szolgál a rendszeres és változatos programoknak. Számos kulturális intézethez hasonlóan a stuttgarti székhelyű is koncertekkel, könyvbemutatókkal, kortárs képzőművészeti kiállításokkal, ismeretterjesztő előadásokkal és irodalmi estekkel igyekszik hozzájárulni a magyar kultúra közvetítéséhez és népszerűsítéséhez. A különböző kulturális események mellett nagy hangsúlyt kap az intézetben folyó magyar nyelvoktatás is, amely lehetőséget nyújt nyelvünk szépsége és gazdagsága bemutatására.

Az elmúlt huszonnégy évben összesen hat igazgató – Kalász Márton, Kishegyi Viktória, Szolnoki Vera, Kurucz Gyula és Keresztury Tibor – mozdította elő azon fejlődési folyamatot, melynek következtében napjainkra az intézet egész Baden-Württemberg tartományban és Dél-Németországban elismert és a német-magyar közönség által gyakran látogatott intézménnyé vált.

A jelenleg dr. Ódor László irányítása alatt működő stuttgarti Magyar Kulturális Intézet – mivel kulcsfontosságú diplomáciai, illetve kultúr-diplomáciai intézménynek számít – a baden-württembergi-magyar kapcsolatok fejlődését is elősegíti. Az igazgató hangsúlyozta, hogy „az intézet különleges helyzetet élvez Baden-Württembergben, így a működési lehetőségei az általánosnál sokkal szélesebb, történetileg élénk kapcsolatokban a legtöbbször kimeríthetetlenül személyes. Elég csak arra gondolnunk, hogy a reformációtól kezdődően hány magyar teológus tanult Tübingenben, hány jogász és irodalmár Heidelbergben, vagy arra, hogy éppen háromszáz éve – s azután – több kisvárosnyi német hajózott le innen a Dunán, s telepedett le a török után fölébredő Magyarország termékeny tájain. Utódaik közül a második világháború után közel kétszáz ezer magyarországi németet telepítettek ki, akiknek több mint a fele »tért vissza« éppen ide, a baden-württembergi dombok közé. Az ő leszármazottaikban többnyire ma is ott rejlik a magyar szimpátia. Még ha nem tudnak magyarul, akkor is. Ezt naponta érzékeljük. 1956 magyar forradalma után több tízezer menekült ide Magyarországról. Ez a kiáramlás azóta is folyamatos maradt, sőt az utóbbi időben a német gazdaság nagy munkaerőigénye és a magyar gazdasági válsághelyzet miatt még erősödött is. Az egyik fő gondunk és törekvésünk, hogy ebben az integrációs folyamatban segítsük Baden-Württemberg új magyarjait.”

Dr. Ódor László fontos céljaként emelte ki a kultúra és a diplomácia összekapcsolását. „Meggyőződés-

Dr. Ódor László igazgató előadást tart

sem, hogy a kulturális terület lényegesen nagyobb lehetőségeket hordoz annál, mint amennyivel külpolitikai imázs-építésünk érdekében eddig éltünk. A kultúra szó tágabb – a magas kultúra hármastérén túli – értelmezésére törekszünk. A szépirodalom/költészet (például Kányádi Sándor), a zeneművészet (pl. Érdi Tamás), a képzőművészet (pl. a Barabás és a Mészáros család) mellett a társadalomtudományok sokrétű világa felé is nyitottunk. Ennek fényében az elmúlt másfél évben sikerült a sajtó- és a közérdeklődés figyelmét felkelteni olyan társadalmi kérdések iránt is, mint a roma-ügy, a zsidó-magyar szimbiózis, vagy új alaptörvényünk széles körű megvitatása. Olyan szakértők szólhattak hitelesen a fórumunkon, mint Balog Zoltán felzárkóztatási államtitkár (május óta miniszter), Fabiny Tamás evangélikus püspök és Gulyás Gergely országgyűlési képviselő. A gazdaságot és társadalomtudományokat is, tehát mindazt kultúrának tekintjük, ami a magyar közösség működési »titkaihoz« tartozik. A kultúra ezek összességé – emelte ki az igazgató.

Az intézet kulturális programjainak úgy művészeti, mint társadalmi üzeneteiben európai harmo-

nizációra törekszik. Teszi ezt abban a meggyőződésben, hogy csak egy sokrétű Európa lesz életképes, amelynek a magyar kultúra értékes és szerves része. Olyan vitaműsorokban, mint például az „EUNIC” évente megszervezett pódiumbeszélgetései, jó előkészítéssel és jó résztvevőkkel sikerült jelentős témákban érvényesítenünk az értékrendünket, egyedi és egyéni magyar elgondolásainkat, mint például a sajtó helyzete. Az általunk ajánlott „A válság, mint kihívás” címmel megtartott vitaesten képesek voltunk egy erőteljes európai víziót felvázolni. Ezek mellett fontos megemlíteni a szintén az intézet által rendezett zenés, irodalmi BARÁTSÁG-estet is. Ezen a közönség egy hangulatos irodalmi találkozó keretében ismerkedhetett meg a BARÁTSÁG folyóirattal és a Magyarországon élő különböző nemzetiségek kulturális értékeivel. Az április 26-i programban *Hadzsikosztova Gabi* színművész – németül és magyarul – különböző nemzetiségű költők és prózaírók műveiből összeválogatott művészeti csokorral állt a stuttgarti közönség elé. (Színes képösszeállításunk a hátsó borítón látható. *A szerk.*)

Amikor a válságból adódó gazdasági-pénzügyi gondok világszerte fájdalmasan és érzékenyen érintik a kultúrát, tapasztaljuk, hogy ez a mi világunkban különösen így van. Ehhez igyekszünk alkalmazkodni, és előnyt kovácsolni belőle azáltal, hogy kiszélesítjük kapcsolati hálónkat. Minden erőnkkel

azon vagyunk, hogy a rendezvényeink semmiképp se hiúsuljanak meg – hangsúlyozta dr. Ódor László.

Az intézet az elmúlt évtizedekhez hűen a jövőben igyekszik olyan programokkal szórakoztatni a német és a magyar közönséget, amelyek megfelelőképpen közvetítik és népszerűsítik a magyar kultúrát. Az igazgató meggyőződése, hogy igaz az a magyarul és németül egyaránt ismert mondás, mely szerint „a szükségből is lehet erényt kovácsolni” (Aus der Not eine Tugend machen). „Az, hogy Németországban – nem csak Berlinben, hanem itt a délnyugati tartományaiban is – működjön és szolgáljon magyar kulturális intézet, alapvetően magyar érdek. Német partnereinket is meg kell, meg lehet – és meg is tudjuk – győzni arról, hogy a közép-európai összetartozás, a közös hagyományok, a közös múlt ápolása és a kapcsolatok erősítése az ittenieknek éppen úgy érdekük, mint nekünk Európa keleti felén, a Kárpát-medencében. „A kulturális tevékenységünkhöz véleményem szerint az is hozzátartozik, hogy a nyugati térfélről hazasugározzuk az itteni, követhető mintákat mind a művészetekben, mind a társadalmi gondolkodásban. Természetesen a magyar kultúra, a magyar értékrend érdekében előszeretettel mutatjuk fel azt, amit mi tudunk ugyanígy mintaként az itteni, német kultúrájú világnak adni.”

Mezey Réka

Az Intézetnek is otthont adó villa a Haussmannstrasse 22-ben

Bajtai László felvétele